

Ady Endre utca 133. Földszintes ház, négy dupla ablak néz a kövezetlen utcára, s a szemközti hepehupás, fátlan, fűvel és gazzal benőtt grundra, ahova a környékbeli lakók ki-hordják a szemetet. A négy ablak falusias jellegű kocsmaszobát világít meg. Ósdi bádorpult az egyik sarokban, mellette, mögötte hordók, szódás-ládák rendetlenül. Az olajos, kikopott padlón sötétre festett, terítettlen, nehézkes asztalok — a terem végén néhány egymásra állogatva. Az asztaloknál, körülbelül ötvenen, környékbeli munkások, akik a nyári hőség elől idemenekül-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

KULTÚRHÁZ vagy
ITALBOLT

elű velt tip

1955. VII. 31.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

tek a hideg sör mellé. Egy asztalnál sakkoznak, egy másiknál ultiznak — tízfilléres alapon — a többinél mindennapi dolgokról folyik a szó. Kedd délután hat óra körül jár az idő. Részeg ember nincs — egy órája nyitott a... helyiség.

Végig a hosszú Ady Endre utcán senki nem tudta megmondani, messze van-e még az Erkel Kultúrotthon?

— Ott lejebb, szemben a grunddal, van egy italbolt, ott talán meg tudják mondani — igazított el egy motorbiciklis férfi.

Itt vagyok az italboltban, itt csakugyan meg tudják mondani. Tudniillik ez, ahol vagyunk, ez a XX. kerületi tanács Erkel Kultúrotthona.

Keresem

a vezetőséget. Igazgató nincs, egy hónapja küldték el. A propagandista — Gál Teréz — csak délelőtt jár be. Nyilván azért, mert délután 5-kor nyit a kultúrotthon. Rokonszenves, barna fiatalasszony — Schmidt Györgyné, a gondnok — kalauzol végig a kultúrház termein.

Magához vesz egy marék kulcsot, s elindulunk.

Az udvar végén kicsi, de annál rendetlenebb szobát nyit fel.

— Ez a modellező szakkör — mondja.

Az asztalon, a szekrényben finom lécek, félígész modellek, enyv, papír bőven — gyerekek számára pompás felszerelés. Seprű és személtapát a szoba közepén — ez rontja csupán az illúziót. És az, hogy — nincsenek gyerekek. A levegő is olyan, mintha már rég nem nyitották volna ki az ajtót.

— Négyen-ötven járnak ide, de igen rendetlenül — informál a gondnok-asszony —, legfeljebb versenyek előtt...

Nem tudnak a környékbeli gyerekek erről a szobáról? Vagy nincs kedvük idejární? Vagy a szüleik nem engedik?

Továbbmegyünk. Dohos szagú lépcsőn, le az alagsorba. Ez az ajtó is kulcsra jár.

— Ez a foto-szakkör.

Három nyképezőgép, előhívó, nagy felszerelés. Elrontott lámpák, s beroszdásodott reflektor-burák a sarokban.

— Ennek is van öt-hat tagja, de ezek is ritkán jönnek — mondja az asszonyka. Ő tudja legjobban. Nála vannak a kulcsok.

Továbbmegyünk... De már nem sok van hátra. A hatszáz személyes kultúrterem, ahova — népszerű rendezvények esetén — ezerkétszázan is besorolnak. Kicsi színpad jól hangolt zongorával, egy erdő- és

Osztályozás

Tárgy:

374.28

Hely:

Idő:

Személy:

Helyszám:

egy szoba-díszlettel. A falak mellé összerakva a székek.

Itt álljunk meg egy pillanatra.

A büffén (csak »Tévesen: italbolt« — ahogy egy plakát hirdeti az ajtón, bizonyára nevelő célzattal, a régi igazgató kezeirésével), szóval a büffén kívül kizárólag ez az a terem, ahol a kultúrház kulturális élete lezajlik. Vagyis: a szombat- és vasárnapesti, rendszerint tömegverekedéssé fajuló táncok.

A gondnok-asszony is elpanaszolja, s más információk is megerősítik az alábbiakat:

Ez a kultúrház

a XX. kerületi vagányok gyülekezőhelye. Akiket a másik kultúrotthonból (Vasas-székház) jampeckedésért, durvaságért, verekedésért egy időre kitiltanak — például Sziszt, Vak Marcit és társaikat, a »kerület rémeit« — azokat tárt kapu fogadja az Erkelben. Tárt kapu? Az Erkel néhány hónappal ezelőtt a hat forintos belépődíjat leszállította három és négy forintra, így akár konkurrenciát csinálni a Vasas-székháznak. Olyan híre van az Erkelnek, hogy még Csepelről, meg a IX. kerületből is oda-tódnak a vagányok.

A táncon kívül keveset tud nyújtani a kultúrotthon. Kultúr-csoportjai nincsenek. Műsort több mint egy hónapja rendeztek utoljára: a Kossuth-kertben Zsoldos Imre rádiózenekara szerepelt. A legközelebbit harmadikára tervezték: nagyszabású Anna-bált, előtte műsort, de a műsor még szervezés alatt. Az utóbbi időben a táncanfolyam iránt is megcsappant az érdeklődés. Most, 22-én indul egy kurzus, mindössze tíz jelentkezővel.

A gondnok egy üres terembe vezet.

— Ez volt a könyvtár.

— Volt? Hogyhogy?

— A Szabó Ervin Könyvtár fiókja székel itt másfél esztendőig, s másfél év alatt összesen két könyvet kölcsönöztek ki — közli a szörnyű adatot a gondnok — pedig ki volt írva, hogy van könyvtár. Néhány héttel ezelőtt elvitték a könyvtárat, nyilván olyan helyre, ahol nagyobb az érdeklődés.

Különbben a termek nem egészen kihasználtnak. A P. Vasas és a Tanács-Bástya futbalcsapata itt szokta tartani megbeszéléseit. És a környező kisebb vállalatok is ide-jönnek termelési értekezleteket tartani.

Estébeajlik

a délután, amikor elbúcsúzunk. Az italboltban valamivel többen vannak a gondnok biztosít arról, hogy 9—10 óra felé zsúfolásig megtelik. De a szakörök kulcsáért nem jelentkezett senki. Az előcsarnok üvegfalán túl két ping-pong asztal szomorkodik a félhomályban. Még ping-pongozni sem járnak ide a környékiek?

Künn a szeméttelép szélén megállók. Ezt a házat 1928-ban építették a pesterzsébeti munkások, »társadalmi munkában« — ha már akkor is ismerték volna ezt a kifejezést, mindenesetre: a saját pénzükből, a saját kezükkel és — saját maguknak. Vajon így képelték-e el a benne folyó életet? Vajon nem lehetne-e másképpen, szebben, okosabban csinálni?

Csak sör? ... A 'szombat esti »kultúrélet« előkészületei a pesterzsébeti Erkel Kultúrotthon udvarán...

S vajon ki a felelős mind-
ezért? A pártbizottság, a ta-
nács, a DISZ — nem tudnak
segíteni, vagy nem tartják ér-
demesnek?

A tanácsháza előtt egy pla-
kát vonja magára a figyelme-
met: »Pesterzsébeti Vasas
Kultúrotthon 1955. július havi
műsora... 19. kedd: A gyar-
mati ifjúság élete. Ifjúsági
Klubest. 20. szerda: Martino-
vics Ignác az irodalomban.
Megemlékezés. 21.: Liszt-hang-
verseny. 23.: Zenés sétahajó-
zás. 24.: Mesedélután és já-
ték. Gyermek részére a
kultúrotthon udvarán. 26.: Ho-
gyan lesz több közszükségleti
cikk? Szakmai előadás. 27.:
Beszélgetés Csehovról, művei-
ről, munkásságáról. Az Iro-
dalmi Kör klub-estje. 28.:
Csajkovszkij-hangverseny. 30.:
Nagyszabású hagyományos
Anna-bál. 31.: Kirándulás a
csodák országába. Gyermek-
műsor.«

A hónap elejére ugyanilyen
színes műsort ígért — a tizen-
egy szakkör állandó munká-
ján kívül — a Vasas-székház.
S hogy ígéretét be is váltotta,
mi sem bizonyítja jobban,
mint ez az egyetlen adat: jú-
lius első felében 7371 pester-
zsébeti dolgozó látogatta a
kultúrotthon rendezvényeit.

Úgy látszik, mégis csak le-
het szebben és okosabban csinálni.

Galgóczi Erzsébet